

ΣΤΟΛΙΔΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

η νέα βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής

Παρά τα εμπόδια από τη γραφειοκρατία, συγκρίνεται επάξια με τις αντίστοιχες του εξωτερικού, έχοντας στα «ράφια» της περίπου 100.000 τόμους βιβλίων

Απομεσήμερο Πέμπτης και οι υπάλληλοι της νέας βιβλιοθήκης της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών βρίσκονται συγκεντρωμένοι στο γραφείο προσωπικού, στον δεύτερο όροφο του ιστορικού κτιρίου του Παλαιού Χημείου. Στέκονται μπροστά από την οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή και συντάσσουν ένα ερωτηματολόγιο ικανοποίησης επισκεπτών, με αφορμή τη συμπλήρωση ενός έτους από τη λειτουργία της βιβλιοθήκης. Ήταν 12 Οκτωβρίου του 2016, όταν άνοιξε πρώτη φορά τις φρεσκοβαμμένες πόρτες της στο κοινό.

Η ημέρα ήταν συμβολική, καθώς συνέπεσε με την επέτειο της απελευθέρωσης της Αθήνας από τους Γερμανούς (12 Οκτωβρίου 1944). Πριν από τη λειτουργία της ενιαίας βιβλιοθήκης, φοιτητές, καθηγητές, υποψήφιοι διδάκτορες και ερευνητές που ήθελαν να έχουν πρόσβαση σε βιβλιογραφικές πηγές μετρούσαν ατέλειωτα πέρα δώθε, σπαταλώντας πολύτιμο χρόνο, σε τέσσερα διαφορετικά κτίρια στο κέντρο της Αθήνας, όπου ήταν διασκορπισμένα τα σπουδαστήρια κάθε κλάδου Δικαίου της Νομικής Σχολής Αθηνών. Το πρόβλημα λύθηκε και αυτό είναι ίσως μία από τις επιτυχίες της νέας βιβλιοθήκης, που αποτελεί κόσμημα της νομικής επιστήμης. Η συλλογή της, η οποία περιλαμβάνει περίπου 100.000 τόμους βιβλίων και 29.000 τόμους περιοδικών εκδόσεων, ελληνικών και ξενόγλωσσων, συγκρίνεται επάξια με τις αντίστοιχες συλλογές μεγάλων πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών του εξωτερικού.

«Είμαστε εδώ κάθε μέρα με πολλή αγάπη, γνώση και μεράκι, για να γίνει αυτό εδώ το κτίριο η καρδιά της Νομικής Σχολής Αθηνών. Προσπαθούμε με όλη μας την ενέργεια και τη δύναμη για να το πετύχουμε. Είμαστε λίγοι, αλλά τα καταφέρνουμε. Αυτό που επιδιώκουμε

είναι να μη φύγει κανείς χρήστης από τη βιβλιοθήκη, χωρίς να βρει αυτό που ψάχνει» λέει στην «Κυριακάτικη Δημοκρατία» η Βασιλική Στρακαντούνα, υπεύθυνη λειτουργίας της βιβλιοθήκης και επόπτρια του κτιρίου του Παλαιού Χημείου.

Η Βασιλική Στρακαντούνα –η «κυρία Βάσω», την οποία όσοι συναντούν στους διαδρόμους του κτιρίου τη χαιρετούν με ένα πλατύ χαμόγελο– και οι υπόλοιποι υπάλληλοι της βιβλιοθήκης, με προσωπική δουλειά που συχνά ξεπερνούσε τα όρια των αρμοδιοτήτων τους, συνέβαλαν τα μέγιστα, ώστε το όνειρο για μία κεντρική βιβλιοθήκη της Νομικής να γίνει πραγματικότητα. Τεράστιο ήταν και το ενδιαφέρον που έδειξαν οι πρυτανικές Αρχές και η Κοσμητεία της Νομικής Σχολής, προκειμένου να επιταχυνθεί η αποπεράτωση του κτιρίου, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου «ρμήαζε» αναξιοποίητο. Σήμερα, έναν χρόνο μετά την επίσημη λειτουργία της, η βιβλιοθήκη έχει «αγκαλιάσει» τις

Η βιβλιοθήκη «τροφοδοτείται» με βιβλία κυρίως μέσω δωρεών από καθηγητές της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ αλλά και άλλων πανεπιστημίων, από διδάκτορες, φοιτητές, ερευνητές, δικηγόρους, εκδοτικούς οίκους

ανάγκες των φοιτητών, τα προβλήματα, όμως, με κυριότερα από αυτά την υποχρηματοδότηση και τη γραφειοκρατία, παραμένουν. «Αυτή τη στιγμή η βιβλιοθήκη χρηματοδοτείται από την Κοσμητεία της Νομικής Σχολής, από τα διδάκτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές των μεταπτυχιακών προγραμμάτων και από τη Διεύθυνση Βιβλιοθήκης. Τροχοπέδι αποτελεί

η διαδικασία εκταμίευσης αυτών των ποσών. Παρότι τηρείται η διαφάνεια, δεν υπάρχει ευελιξία, έχουμε μπλέξει στα γραφειοκρατικά γρανάζια και είναι δύσκολο να λειτουργήσουμε» εξηγεί η κυρία Στρακαντούνα. Η βιβλιοθήκη «τροφοδοτείται» με βιβλία κυρίως μέσω δωρεών από καθηγητές της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ αλλά και άλλων πανεπιστημίων, από διδάκτορες, φοιτητές, ερευνητές, δικηγόρους, εκδοτικούς οίκους, δικηγορικούς συλλόγους και δικηγορικές εταιρίες. Επιπλέον, αυτήν την περίοδο υπάρχει σε εξέλιξη μία καμπάνια στην Ευρώπη, οργανωμένη από ομάδα Ελλήνων νομικών, οι οποίοι συγκεντρώνουν συγγράμματα και τα στέλνουν στη βιβλιοθήκη. Πέρα από το έντυπο υλικό και τις χάρτινες σελίδες, η συλλογή της βιβλιοθήκης περιλαμβάνει ηλεκτρονικά βιβλία, περιοδικά, και ελληνικές και διεθνείς νομικές βάσεις δεδομένων. Ο ενδιαφερόμενος, όμως, που θα αναζητήσει ξενόγλωσσα περιοδικά θα βρει τεύχη έως

Περίοπτη θέση έχει η συλλογή σπάνιων βιβλίων που βρίσκεται στον δεύτερο όροφο και φιλοξενεί στις προθήκες της συγγράμματα χρονολογούμενα από τον 16ο αιώνα, τα οποία βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση

το 2011. Πρόσβαση σε τεύχη των τελευταίων ετών δεν υπάρχει, αφού η έντυπη συνδρομή έχει διακοπεί. Η βιβλιοθήκη, πάντως, διαθέτει μια ανοιχτή ψηφιακή συλλογή από διπλωματικές εργασίες και διδακτορικές διατριβές των φοιτητών της Νομικής, εξαιρετικά χρήσιμη στο πεδίο της έρευνας. Στο κομμάτι της ψηφιοποίησης κρύβεται, πάντως, ακόμη μία δυσλειτουργία. «Μολοντί έχουμε ψηφιοποιήσει παλιά βιβλία δικά μας αλλά και άλλα, που είναι υπό καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας, με την άδεια των δημιουργών τους ή του Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης, τα δεδομένα αυτά δεν είναι ακόμα προσβάσιμα στο κοινό» σημειώνει η κυρία Στρακαντούνα. Το έργο είναι έτοιμο, αλλά λείπει ο εξυπηρετητής (server)...

Οι χώροι, η δωρεά του Ιδρύματος Νιάρχου και το δέντρο του Ωνάση

Η βιβλιοθήκη καταλαμβάνει χώρους στο ισόγειο, στον πρώτο και τον δεύτερο όροφο του κτιρίου του Παλαιού Χημείου. Περιλαμβάνει δύο μεγάλα και καθαρά αναγνωστήρια και μία αίθουσα πολυμέσων, όπου υπάρχουν υπολογιστές. Πολλά τραπέζια δεν διαθέτουν ενσωματωμένες πρίζες, ώστε να μπορεί ο χρήστης της βιβλιοθήκης να φορτίζει τον φορητό υπολογιστή του, ούτε ατομικά φωτιστικά. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το κτίριο έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο και οι παρεμβάσεις που μπορούσαν να γίνουν (ακόμα και να περαστούν καλώδια στους τοίχους) ήταν εξαιρετικά περιορισμένες. Περίοπτη θέση έχει η συλλογή σπάνιων βιβλίων που βρίσκεται στον δεύτερο όροφο και φιλοξενεί στις προθήκες της συγγράμματα χρονολογούμενα από τον 16ο αιώνα, τα οποία βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση. «Συνεργαστήκαμε με το τμήμα συντήρησης της Εθνικής Βιβλιοθήκης, που έκανε μια αυτοψία και μας πρότεινε κάποιες τεχνικές, ώστε να βελτιώσουμε τις συνθήκες και να τα διατηρήσουμε» επισημαίνει η κυρία Στρακαντούνα. Η βιβλιοθήκη αυτή έγινε πραγματικότητα χάρη και στη δωρεά του ποσού των 400.000 ευρώ του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχου», που διατέθηκε για την αγορά του εξοπλισμού της. Το κτίριο του Παλαιού Χημείου ανακαινίστηκε πλήρως τόσο στους εσωτερικούς όσο και στους εξωτερικούς χώρους του, με την επίβλεψη της Τεχνικής Υπηρεσίας του ΕΚΠΑ και τη συνεργασία του υπουργείου Πολιτισμού. Τη διαμόρφωση των κήπων ανέλαβε ο Βοτανικός Κήπος Ιουλίας και Αλεξάνδρου Ν. Διομήδους. Στον κήπο του κτιρίου, μάλιστα, υπάρχει και ένα κυπαρίσσι που φημολογείται ότι φύτεψε ο Αριστοτέλης Ωνάσης μαζί με έναν καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Μετά τη δημιουργία

της βιβλιοθήκης, επόμενος στόχος της διοίκησης του ιδρύματος είναι η εγκατάσταση του Μουσείου Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας, η οποία έχει ήδη δρομολογηθεί. Με την ολοκλήρωσή της, το κτίριο θα αποτελέσει έναν νέο χώρο πολιτισμού και «συνομιλίας» των θετικών και των νομικών επιστημών.

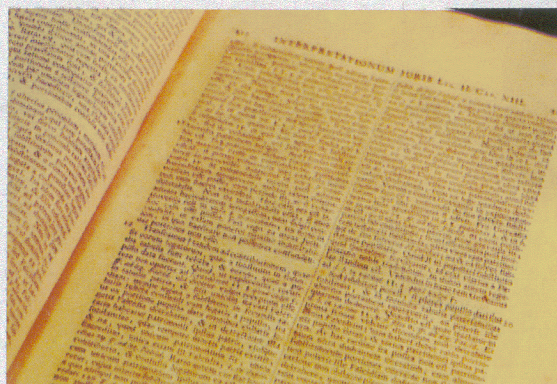
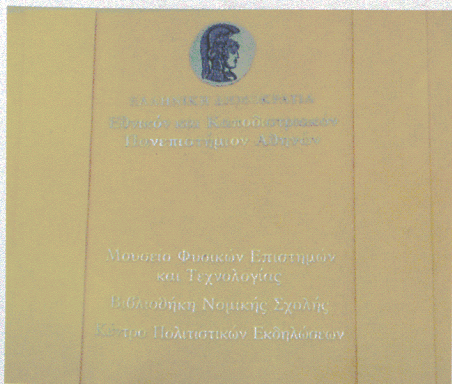
Ικανοποίηση από τους φοιτητές για το υλικό και τις δραστηριότητες

Τη δική του εμπειρία από τις συχνές επισκέψεις του στο νέο «σπίτι» της βιβλιοθήκης της Νομικής Σχολής καταθέτει ο Γιώργος Καλογεράκης, υποψήφιος διδάκτωρ στο Αστικό Δίκαιο: «Τη βιβλιοθήκη της Νομικής την πρωτογνώρισα στο κτίριο της Ιπποκράτους. Για να κάνεις μία έρευνα, έπρεπε να πηγαίνεις σε τέσσερις ή πέντε ορόφους όπου ήταν τα σπουδαστήρια και πολλές φορές σε άλλα κτίρια, όπως στην Ακαδημία. Ήταν, χωροταξικά, μία κατάσταση χάους. Πλέον, με τη συγκέντρωση όλου αυτού του υλικού στο κτίριο του Παλαιού Χημείου, μπορούμε να βρούμε τα πάντα χωρίς να χάνουμε χρόνο σε μετακινήσεις. Το ωράριο είναι διευρυμένο, ενώ μεγάλο πλεονέκτημα δίνει η δυνατότητα δανεισμού βιβλίων. Επίσης, στον χώρο υπάρχει αλληλεπίδραση με άλλους φοιτητές». Η βιβλιοθήκη διοργανώνει σεμινάρια-συνέδρια, συμμετέχει ενεργά στην κοινωνική δράση του ΕΚΠΑ, ενώ στις δραστηριότητές της εντάσσεται και η συμμετοχή

στην ομάδα Δίκαιο και Τέχνη, που δημιουργήθηκε από τη συνεργασία του προσωπικού της βιβλιοθήκης, φοιτητών και μελών ΔΕΠ της Νομικής Σχολής. Βασικός στόχος της ομάδας είναι η υπέρβαση των στενών ορίων της παραδοσιακής νομικής επιστήμης και η διερεύνηση του δικαϊκού φαινομένου μέσα από το πρίσμα της τέχνης και των έργων της. Για την εκπλήρωση αυτού του σκοπού, η ομάδα οργανώνει συναντήσεις κατά τις οποίες διεξάγονται προβολές ταινιών, αναλύσεις λογοτεχνικών κειμένων, αναπαραστάσεις θεατρικών έργων, αναγνώσεις ποιημάτων, σχολιασμοί μουσικών κομματιών, παρουσιάσεις έργων ζωγραφικής και κάθε είδους καλλιτεχνικών δημιουργημάτων.

Η ιστορία του Παλαιού Χημείου

Το κτίριο του Παλαιού Χημείου του ΕΚΠΑ σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ, θεμελιώθηκε το 1887 και εγκαινιάστηκε τον Ιανουάριο του 1890. Για περισσότερο από έναν αιώνα στέγαζε τα μαθήματα και τα εργαστήρια Φυσικής και Χημείας της Φυσικομαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρωτεργάτης της ίδρυσης και της οικοδόμησης του κτιρίου ήταν ο σπουδαίος καθηγητής Χημείας και πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Αναστάσιος

Χριστομάνος (1841-1906). Το αρχικό κτίριο ήταν διάδρομο, με λειτουργικό ημιπόγειο προς την πλευρά της Χαριλάου Τρικούπη, τον πιο σημαντικό δρόμο της περιοχής εκείνη την εποχή. Η 16η Αυγούστου 1911 ήταν μια καταραμένη μέρα για το Παλιό Χημείο. Η πυρκαγιά που ξέσπασε, από άγνωστη αιτία, κατέκαψε το μεγαλύτερο μέρος του, προκαλώντας σοβαρές καταστροφές. Πέντε χρόνια αργότερα οι ζημιές αποκαταστάθηκαν, προστέθηκε ο δεύτερος όροφος, ενώ μία δεκαετία αργότερα χτίστηκε ο τρίτος.

Στο κτίριο στεγάστηκαν, εκτός από τη Φυσικομαθηματική Σχολή, το Εθνικό Χημείο, το Γενικό Χημείο του Κράτους, το Εθνικό Γραφείο Μέτρων και Σταθμών, η Γεωδατική Επιτροπή, η Θαλασσογραφική Εταιρεία, η Φυσιολογική Εταιρεία, το Βοτανικό Μουσείο, ο Όμιλος Φίλων Ασυρμάτου, ο Ραδιοφωνικός Σταθμός του Πανεπιστημίου Αθηνών και το Μουσείο Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας. Εκτός από τις αίθουσες

Το Παλιό Χημείο συνδέεται άμεσα με τους εθνικούς και δημοκρατικούς αγώνες φοιτητών και διδασκόντων την εποχή της Κατοχής και της επταετίας, και με τους αγώνες για την ανεξαρτητοποίηση της Κύπρου

εργαστηρίων και γραφείων, διαθέτει τρία αμφιθέατρα, το Μεγάλο Αμφιθέατρο Μεγάρου Φυσικής στον κεντρικό χώρο του πρώτου και του δεύτερου ορόφου, χωρητικότητας 350 ατόμων, το Μικρό Αμφιθέατρο Μεγάρου Φυσικής στο ισόγειο, χωρητικότητας 80 ατόμων, και το Μικρό Αμφιθέατρο Φαρμακευτικής στον τρίτο όροφο, χωρητικότητας 100 ατόμων.

Το Παλιό Χημείο συνδέεται άμεσα με τους εθνικούς και δημοκρατικούς αγώνες φοιτητών και διδασκόντων την εποχή της Κατοχής και της επταετίας, και με τους αγώνες για την ανεξαρτητοποίηση της Κύπρου. Την ημέρα της απελευθέρωσης της Αθήνας από τους Γερμανούς κατακτητές, ο πειραματικός ραδιοσταθμός του εργαστηρίου της Φυσικής που βρισκόταν στο ισόγειο μετέδωσε πρώτος την είδηση. Η κεραία υπάρχει ακόμα στην ταράσσα του κτιρίου. Μετά την οικοδόμηση της Σχολής Θετικών Επιστημών στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου και τη σταδιακή μεταφορά των εργαστηρίων στους νέους χώρους, το Παλιό Χημείο άρχισε να μαραζώνει. Το κτίριο, τελικά, σώθηκε και σήμερα φιλοξενεί μία βιβλιοθήκη-κόσμημα.

Info: Η βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής βρίσκεται στο κτίριο του Παλαιού Χημείου, στη συμβολή των οδών Σόλωνος 104 και Μαυρομιχάλη 17, στην Αθήνα. Λειτουργεί για το κοινό καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 08.30 έως τις 19.00. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα: <http://law.lib.uoa.gr>